16.3.2026

Climate Leadership Coalitionin lausunto talousvaliokunnalle valtioneuvoston selontekoon pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta (VNS 11/2025)

CLC kiittää mahdollisuudesta lausua Valtioneuvoston selonteosta pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaksi.

Pidämme erinomaisena, että hallitus on aloittanut seuraavan hallituskauden ilmasto- ja energiastrategian valmistelun jo kuluvalla kaudella. Tämä tukee hallitusneuvotteluita sekä mahdollistaa parhaimmillaan päivitetyn strategian julkaisemisen hyvissä ajoin seuraavalla hallituskauden alussa. Tämä tukee sekä Suomen päästötavoitteiden saavuttamista että talouden uudistamista ja puhtaan siirtymän tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämistä. Meneillään olevat kansainväliset konfliktit osaltaan korostavat fossiilisista polttoaineista luopumisen ja energiantuotannon omavaraisuuden tärkeyttä.

Suomen ja EU:n kilpailukyvyn, resilienssin ja dekarbonisaation haasteet voidaan ratkoa vain yhdessä. Tässä siirtymässä CLC huomioi, että 2035 Suomen hiilineutraaliustavoite sekä EU:n 2030 ja 2040 päästövähennystavoitteet ovat kaikkein keskeisimmät ennakoivan toimintaympäristön vakauttajat. Tavoitteet tarjoavat yrityksille ja sijoittajille vakaan toimintaympäristön investointien pitkäjänteiseen suunnitteluun, mikä näkyy esimerkiksi Suomeen tehtyjen investointien perusteluissa.

Ennakoitavuuden ylläpitäminen on erityisen tärkeää globaalin toimintaympäristön kasvavan epävakauden vuoksi. Epävakautta aiheuttavat sekä ajankohtaiset kriisit erityisesti Lähi-idän alueella, mutta myös etenevä ilmastonmuutos ja siihen liittyvät mittavat riskit.

Pidämme erittäin hyvänä myös skenaarioiden taustaoletusten laaja-alaista ja eri intressiryhmät osallistavaa valmistelua.

Selonteossa todetaan, ettei mikään skenaarioista sellaisenaan kuvaa todennäköisintä tulevaisuutta, vaan niiden tarkoituksena on hahmottaa erilaisia ääripäitä, jotka voisivat tietyin edellytyksin toteutua vuoteen 2055 mennessä. **Pidämme tätä lähestymistapaa onnistuneena, sillä se tuo valmistelun alkuvaiheessa kattavammin esiin sen mahdollisuuksien avaruuden, joka Suomella on käytettävissään.** Skenaarioiden pitäisi kuitenkin vahvemmin nojata asetettuihin tavoitteisiin ja tarjota päätöksentekijöille erilaisia mahdollisuuksia tavoitteiden saavuttamiseen.

Selonteon skenaariot varovaisia suhteessa potentiaaliin

Tarpeellisuudestaan huolimatta selonteon visiot ovat mielestämme varovaisia suhteessa Suomen potentiaaliin.

Suomessa tehtiin vuonna 2025 ennätysmäärä puhtaita investointeja, kaikkiaan yli 8 mrd eurolla. Samaan aikaan suunnitteilla on yli 300 miljardin euron investoinnit puhtaan energian tuotantoon ja sen käyttöön (Lähde: EK:n dataikkuna). Skenaariot eivät riittävästi reflektoi tätä kasvua ja päästövähennyksiä luovaa todellisuutta.

Tilannetta kuvaa erityisen hyvin myös se, että korkeimman sähkönkulutuksen skenaariossa sähkönkulutus jää pitkällä aikavälillä vain noin 60 prosenttiin Fingridin[1], jossa lähtökohtana oli Suomen mahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen sähköistämisessä ja vetytaloudessa.

Kokonaisuutena kolme Fingridin viidestä skenaariosta yltää korkeampaan sähkönkulutukseen kuin pitkän aikavälin ilmastosuunnitelman korkein skenaario. Tämä on merkittävää, sillä sähköistäminen on puhtaan siirtymän keskeisin taloudellista kilpailukykyä ja teollista kyvykkyyttä kuvaava muuttuja.

Skenaariotyössä tarve proaktiivisuudelle ja vuoden 2035 tavoitteen sisällyttämiselle

Pidämme tärkeänä, että jatkotyössä skenaarioihin sisällytetään myös vaihtoehto, jossa Suomi toimii proaktiivisesti ja kehittää markkinakäytäntöjä ja -rakenteita sekä yleisemmin edellytyksiä puhtaalle siirtymälle hyödyntäen omia kokemuksiaan ja vahvuuksiaan.

Tällaisen skenaarion lähtökohtina voisivat olla esimerkiksi positiivisten ilmastovaikutusten eli Suomen hiilikädenjäljen maksimointi, vedyn mahdollisuudet ja kansallisten hiilensidontamarkkinoiden kehittäminen (maatalousmaat ja BECCS). Lisäksi huomioon olisi hyvä ottaa kansainvälisten hiilimarkkinoiden (ns. Artikla 6) rooli, jonka EU on ottanut osaksi vuoden 2040 ilmastotavoitetta.

Suomen vuoden 2035 hiilineutraaliustavoite on investointihoukuttelevuuden ja Suomen tulevaisuuden taloudellisen kasvun kannalta keskeinen tekijä. Nyt selonteon skenaariosta ainoastaan yhdessä saavutetaan vuoden 2035 tavoite muita matalamman hakkuutason avulla. Toisaalta selonteon skenaarioiden taustalla oleviin perusoletuksiin sisältyy merkittävä

[1] Fingridin sähköjärjestelmävisio vuodelle 2040, Loppuraportti Lokakuu 2025 (https://www.fingrid.fi/globalassets/dokumentit/fi/kantaverkko/kantaverkon-kehittaminen/sahkojarjestelmavisio-2025/fingrid-sahkojarjestelmavisio-2040.-loppuraportti-10_2025.pdf)

hakkuumäärien kasvu. Tällaiseen kehitykseen sisältyy kuitenkin merkittäviä epävarmuuksia ja samalla taustavalinta saa 2035-tavoitteen saavuttamisen vaikuttamaan erityisen haastavalta.

Mielestämme vuoden 2035 tavoitteen saavuttaminen tulisi olla lähtökohtana useammassa kuin vain yhdessä neljästä taustaskenaariosta. Pitäisimmekin perusteltuna, että skenaarioihin sisältyy myös vaihtoehto, jossa vuoden 2035 tavoite saavutetaan laajemmalla toimenpiteiden vahvistamisen kirjolla. Tämän voisi toteutua esimerkiksi nyt selonteon skenaarioissa esitettyä voimakkaamman sähköistymisen ja hiilensidontamarkkinoiden proaktiivisen kehittämisen ja maltillisesti nyt selonteossa esitettyä alemman hakkuutason avulla sekä voimakkaamman teknisiin nieluihin panostamisen myötä.

Lopuksi

Mielestämme energia- ja ilmastostrategian taustaksi laadittavien skenaarioiden tavoitteellisuutta ei pidä lähteä rajaamaan valmistelun tässä vaiheessa. Strategia on keskeinen asiakirja, joka ohjaa sekä poliittista valmistelua että ajatteluamme. **Rajaamalla taustaskenaarioiden tavoitteellisuutta jo tässä vaiheessa rajaamme samalla suuren osan potentiaalisesta roolistamme puhtaan siirtymän toimijana sekä sen mukanaan tuomasta taloudellisesta hyvinvoinnista.**

16.3.2025 in Helsinki

Tuuli Kaskinen, Chief Executive Officer, Climate Leadership Coalition

Lisätietoja:
Kehitysjohtaja
Juha Turkki
juha.turkki@clc.fi
+358463461925

CLIMATE LEADERSHIP COALITION